

Наши

шуми

БРОЈ 70 ФЕВРУАРИ 2018

ЈП „МАКЕДОНСКИ ШУМИ”

ЗА ДА СЕ ЗАЧУВА,
ШУМАТА ТРЕБА ДА СЕ САКА

ЗА ДА СЕ ЗАЧУВА,
ШУМАТА
ТРЕБА ДА СЕ САКА

ИНТЕРВЈУ

На состанокот на Управниот одбор, одржан на 21. 02. 2018 година досегашниот ВД директор Зоран Ѓорѓиев е избран за нов директор на ЈП “Македонски шуми”.

8

ИСКУСТВА

Одгледувачки препораки за стратешко - оперативен менаџмент на изданкови шуми

14

ПОСЕТА

На покана на Генералниот Директорат за шумарство на Р. Турција од 26 до 30 септември 2017 г, делегација од македонското шумарство предводена од Генералниот директор на ЈП Македонски шуми, Зоран Ѓорѓиев беше во посета на ОГМ - Р. Турција.

18

СОРАБОТКА

Потпишан Договор за примопредавање на 4 (четири) специјални противпожарни возила марка Great Wall Steed 5, врз основа на Одлука на Владата на РМ, меѓу ЈП Македонски шуми и Дирекцијата за заштита и спасување.

24

04 БЛИЦ

Тренинг центар, Програма за работа 2018

07 ЕДИТОРИЈАЛ

За да се зачува шумата треба да се сака

08 ИНТЕРВЈУ

Со директорот на ЈП Македонски шуми, Зоран Ѓорѓиев

13 СВЕТСКИ ДЕН НА ДЕТЕТО

16 НАША ТЕМА

Сеча во приватни шуми

18 ПОСЕТА

Размена на искуства

22 АКТУЕЛНО

Јубилеј 70 години ШФ - Скопје

24 СОРАБОТКА

Отстапување на специјални возила

28 ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ

30 ЕКОЛОГИЈА

Бон, 2018.

Весник на ЈП за стопанисување со шуми Македонски шуми

Издавач: ЈП Македонски шуми • За издавачот: Зоран Ѓорѓиев, директор

Главен и одговорен уредник: Соња Никчевиќ

Редакција: Соња Никчевиќ, Фатима Шкријељ • Издавачки совет: Зоран Ѓорѓиев, Никола Лозановски, м-р Борче Бојчовски, Никола Киров, м-р Костадинка Соколовска

Компјутерска подготовка: Принт Тим, Скопје

Адреса: ЈП Македонски шуми, ул. Перо Наков 128, Скопје-тел. 02/2581 080-факс 02/2581 824

maksumi@mkdsumi.com.mk • www.mkdsumi.com.mk

БЛИЦ 01

ЗОРАН ЃОРЃИЕВ, ДИРЕКТОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ

На состанокот на Управниот одбор, одржан на 21.02.2018 година, досегашниот ВД директор Зоран Ѓорѓиев е избран за нов директор на ЈП "Македонски шуми". Тој оваа функција ќе ја извршува во следните четири години. Функцијата ВД директор ја извршуваше од 05.08.2017 година.

Зоран Ѓорѓиев е роден на 18.02.1971 во Кавадарци. Оженет и татко на две деца. Основно и средно училиште завршува во Кавадарци. Дипломирал на Шумарскиот факултет на „Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во ЈП Македонски шуми работи повеќе од 20 години, поточно од 1996 година кога се вработува во подружницата "Бор" од Кавадарци. Од 2004 до 2006 бил раководител - директор на ЈП Македонски Шуми подружница Кавадарци.

ФОРМИРАЊЕ НА ТРЕНИНГ ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ ОД ПОЖАРИ

БЛИЦ 02

Со оглед на бројот на пожари кои се јавуваат во текот на годината и големината на опожарената површина, несомнена е потребата за квалитетно обучен кадар за заштита на шумите од пожари. Исто така, опремата и возилата кои денес се користат за гасење на шумските пожари се сè посоефицирани, а постојат и голем број на техники и тактики за локализирање и гасење, недвосмислено се гледа потребата за формирање на еден интерен тренинг центар за заштита на шумите од пожари во рамките на ЈП Македонски шуми. Според географската поставеност и веќе постоечки човечки и материјални ресурси најповолна локација за ваков центар би бил градот Кавадарци, кој ќе овозможи тренинг на гасначи, кадар за командување при гасење на пожарите и кадар за изработка на оперативни планови за заштита на шумите од пожари. Како резултат на овој проект се очекува ЈП Македонски шуми да добие високо обучен кадар за гасење на шумски пожари, кадар за командување на овие операции и квалификуван кадар за изработка на годишни оперативни планови за заштита од шумски пожари.

Како краен резултат на ова се очекува да се намали големината на опожарената површина од шумските пожари и драстично да се намали економската загуба како резултат на изгорена дрвна маса и трошоци за гасење и санација на пожариштата.

За остварување на оваа цел, испланирани се следите активности:

Детална процена на постоечките капацитети

При оваа активност треба да се направи детална процена на постоечките човечки и материјални ресурси во Кавадарци – подружница „Бор“ за оваков тип на тренинг центри. Овој центар треба да има капацитет за сместување и тренинг на 40 лица во исто време.

Проектирање или адаптација на простории

Обука на гасначи и команден кадар

Обука на гасначи (по групи) од сите подружници на ЈП македонски шуми

Обука на команден (по групи) кадар од сите подружници на ЈП Македонски шуми

Обука на лица за изработка на Годишни оперативни планови за заштита на шумите од пожари

Обука на лица за други специјализирани намени од областа на заштитата на шумските пожари и шумарството

ФАО ГИ ПОДДРЖУВА НАПОРИТЕ НА ЗЕМЈАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА НАЦИОНАЛЕН ИНВЕНТАР ЗА ШУМИТЕ

Со помош на Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите Нации (ФАО), шумарскиот сектор во Македонија презема понатамошни чекори за одржливо управување со шумските ресурси и зголемување на придонесот на шумарскиот сектор во националната економија и руралниот развој. Одржливото управувањето со шумските ресурси значи обезбедување, дури и зголемување на нивните придобивки, вклучувајќи од дрвни и останати шумски производи, за задоволување на потребите на општеството на начин кој ги зачувува и одржува шумските еко-системи во корист на сегашните и идните генерации.

Во исто време, одржливото стопанисување со шумите бара соодветни и квалитетни информации за моменталниот статус и промените во шумските екосистеми. И покрај деталното и добро воспоставено планирање на шумите на ниво на насад, во Република Македонија нема достапни ажурирани информации за моменталната состојба и трендовите на шумските ресурси на национално ниво. Последниот таканаречен “брз” инвентар на шумите во Македонија е спроведен во 80те години.

На почеток на 2018 година, ФАО додели финансиска и техничка помош за поддршка на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ) да ја развие методологијата за спроведување на Национален инвентар за шумите.

Проектот се фокусира на зајакнување на националните капацитети за развој на најсовремен национален систем за следење на шумите кој ќе овозможи донесување на одлуки базирани на факти во доменот на шумарскиот сектор. МЗШВ со помош на ФАО ќе работи на подготовка на прелиминарна проценка на земјишниот покров/користење на земјиштето, како основа за дизајн на Националниот инвентар на шумите. “Одржливото управување со шумите ги спречува деградацијата и уништувањето на шумите, и придонесува за зголемување на директните придобивки за луѓето, економијата и животната средина, преку здрава политика и одржливи практики”, истакна Норберт Винклер - Ратони, службеник за шумарство од Регионалната канцеларија на ФАО во Будимпешта, кој го води овој проект. Винклер нагласи дека ФАО поддржува различни земји-членки во собирање подетални податоци за шумарството преку националните инвентари за шумите и во воспоставувањето на националните системи за мониторинг на шумите.

Најсовремените системи за мониторинг на шумите во денешно време вклучуваат не само информации за обемот, растот или падот на шумските ресурси, туку исто така вклучуваат и информации за улогата на шумите во зачувувањето на биолошката разновидност, намалување на влијанијата од климатските промени, обезбедување на други услуги на екосистемите, како и информации за шумите од социо-економски аспект, вклучително нивниот придонес за подобрување на условите за живот во руралните средини и намалување на сиромаштијата.

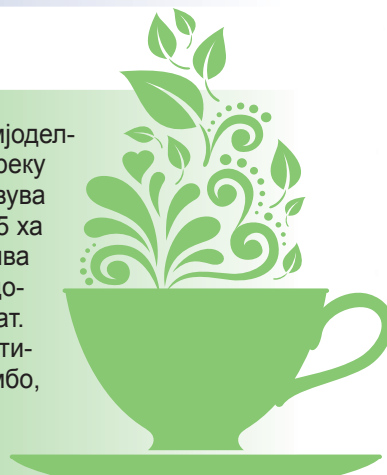
Прецизните и навремени информации за шумските ресурси станаа критични за националното планирање и донесување одлуки и се особено важни за земјите да ги исполнат заложбите од Парискиот климатски договор и Агендата за Одржлив Развој 2030.

Овој проект ќе ја постави основата за континуирани, систематски инвентари на шумите во иднина, што ќе овозможи донесување на политики и практики базирани на факти, во насока на одржливо управување со шумските ресурси, согласно со целите за одржлив развој.

БЛИЦ
03

САЕМ на чај

Ворамките на проектот «Зајакнување на капацитетите на земјоделците за одгледување на лековити и ароматични растенија преку пренос на знаења и добри практики» во кој активно учествува ЈП Македонски шуми, минатата година се засадија вкупно 2,5 ха со маточина, *lat. Melissa officinalis*, во ПШС «Осогово» Крива Паланка, расадник «Гиновци» и во ПШС «Плачковица» - Радовиш во расадник «Подареш», каде е засадена жалфија, лат. «*Salvia officinalis*». ЈП Македонски шуми учествуваше на Фестивалот на чај кој се одржа на 04.11.2017 година во Веро Џамбо, каде беа промовирани чаевите од маточина и жалфија.

БЛИЦ
04

МАКЕДОНСКИ
ШУМИ

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА за 2018 година

БЛИЦ
05

Владата на Република Македонија на својата Педесет и втора седница одржана на 30.01.2018 год. под точка: 3 ја разгледа Програмата за работа на ЈП „Македонски шуми“, за 2018 год. како материјал за информирање.

Програмата за работа на ЈП „Македонски шуми“ – Скопје за 2018 год. претставува збир на поединечните предлог-програми од подружниците и е изработена во согласност со Посебните планови за стопанисување со шумите, во склад со реалните можности, технички капацитети и човечки ресурси во секоја подружница.

Програмата за работа претставува еден од најзначајните документи на ЈП „Македонски шуми“ со кој се предвидуваат конкретните задачи кои треба да се остварат во наредната година, имајќи го притоа предвид остварувањето на главната општествена задача и основната цел во работењето на ЈП, а тоа е заштита и одгледување на шумите, како добро од општ интерес.

ЈП „Македонски шуми“ од своето основање стопанисува реализирајќи ги работите и задачите поврзани со унапредување, заштита и користење на шумските ресурси на принципите на одржлив развој. Оваа дејност е многу сложена, имајќи предвид дека стопанисувањето со шумите бара реализација на дејностите од јавен интерес поврзано со шумите, од една страна, како и работење на профитабилна основа, од друга страна.

Годишна инвестициона програма на ЈП „Македонски шуми“ за 2018 година

Владата на Република Македонија на својата Педесет и втора седница одржана на 30.01.2018 год. под точка: 4 ја разгледа Годишната инвестициона програма за 2018 год. на Јавното претпријатие за стопанисување со државните шуми „Македонски шуми“, – Скопје и ја донесе Одлуката за давање согласност на Годишната инвестициона програма за 2018 год., бр.12-915/1 од 20.12.2017 год. усвоена од Управниот одбор на седница одржана на 22.12.2017 год.

Шумарството е комплексна стопанска гранка која поради тешко достапните терени и развиениот релјеф на државата ја наметнува потребата за инвестирање во изградба на нови и одржување на постоечките шумски комуникации, изградба на градежни објекти, обезбедување на соодветни основни средства и опрема во функција на трајно и одржливо стопанисување со шумските комплекси. Потребен е широк опсег на инвестирање во инфраструктурата, во системот на раководење, во шумската и противпожарната заштита, за да се обезбеди економски одржлив менаџмент над шумските ресурси со кои стопанисува ЈП „Македонски шуми“.

Неопходноста од дефинирање на потребата од модернизација на производниот процес во шумарството произлегува од :

- пораст на побарувачката на дрвни сортименти во Републиката и надвор од неа
- постоечката отвореност на шумите и состојбата на патната инфраструктура
- модернизација на техничко-технолошкиот процес
- неопходност од континуирано инвестирање во шумарството
- од сложеноста и долготрајноста на стопанисувањето со шумите
- ограничувањето во искористувањето на шумските ресурси
- потребата од навремено и долгорочно планирање и согледување на потребните финансиски средства неопходни за планираниот развој
- ниска акумулативност на гранката
- состојбите во дрвната индустрија

ЕДУКАТИВНИ ЧЕСТИТКИ

По повод новогодишните и божиќните празници, ЈП Македонски шуми објави едиција од 4 честитки со наслов „Ретки ендемски и карактеристични видови во Р. Македонија“. Честитките имаат едукативно афирмативен карактер со цел промоција на убавините во Р. Македонија и богатството на шумите. Автор на фотограφιите е м-р Дејан Манџуковски.

БЛИЦ
06

ЗА ДА СЕ ЗАЧУВА, ШУМАТА ТРЕБА ДА СЕ САКА

Пред Вас, почитувани читатели, е 70-тиот, јубилеен број на списанието *Наши шуми*.

Пред 20 години, на крајот од веќе далечната 1998 година излезе првиот број на нашето и вашето списание, направен со сета љубов и ентузијазам што сеуште трае...

За да се зачува, шумата треба да се сака е мото на овој број и тоа не само декларативно, туку и фактички и на дело. Ја сакаме шумата сите- и ќе ја чуваме сите, почнувајќи од новиот менаџерски тим, предводен од директорот Зоран Ѓорѓиев, шумарски инженер по професија, кој цел свој работен век го поминал во шумарството.

Замислено како гласило кое ќе ја следи исконската врска меѓу човекот и природата, *Наши шуми* стана главен информатор и сведок на сите случувања во шумарството, растежот и развојот на ЈП Македонски шуми. Како афирмативно и информативно гласило, *Наши шуми* растеше и се развиваше, созреваше надминувајќи ги сите потешкотии и препреки.

Една таква препрека се случи во 2015 година кога, без никакво образложение беше прекинат континуитетот на списанието. Паузата, а со тоа и молкот во информирањето траеше до почетокот на 2018 година. Но, ние веруваме во оправданоста и успехот нашата уредувачка политика и затоа Ви се враќаме, Вам почитувани читатели. Тајната на успехот е во постојаноста на намерата, а секој успех е триумф на упорноста.

Списанието е создадено за презентација на работата на Јавното претпријатие, за афирмација на интегралното стопанисување со шумите и маркетинг на шумарството, во функција на шумите и со исклучителна желба и настојување за придонес при реализација на овие цели.

Знаејќи дека свеста како филозофска категорија е определена со местото на поединецот во општеството, не претендиравме за брзо, туку постапно и континуирано менување на свеста кај луѓето за значењето на шумите. Нашето внимание програмски и уредувачки е насочено кон определена целна група на луѓе кои мислат на шумите, со нив растат, дишат и се развиваат во ритмот на природата. **На оние кои ја сакаат ШУМАТА.**

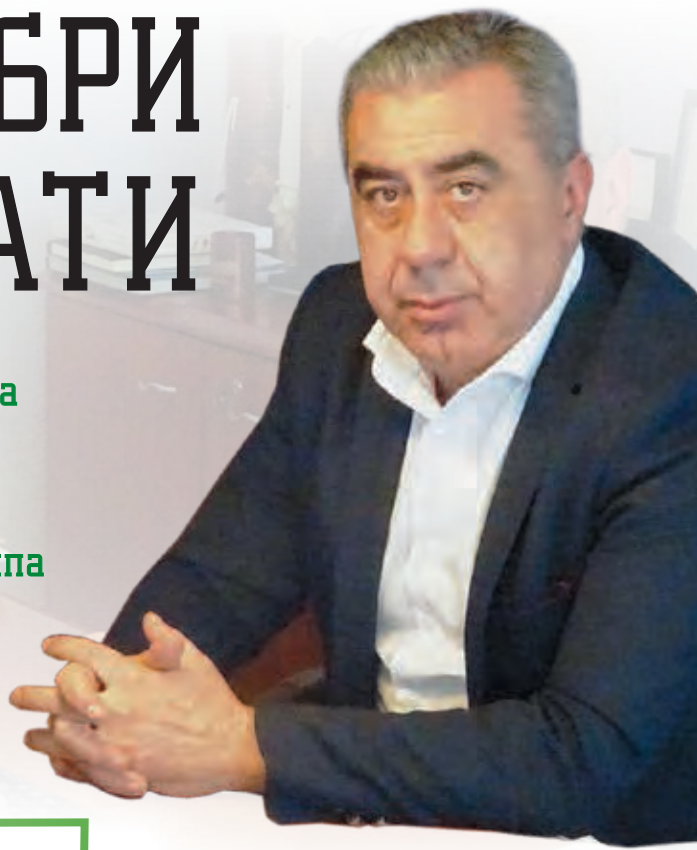
Им благодариме на бројните шумарски стручњаци и љубители на природата и шумите, за придонесот во растежот на *Наши шуми* и шумарството во Република Македонија, а пред се огромна благодарност до актуелниот директор на ЈП Македонски шуми, Зоран Ѓорѓиев, кој ја разбра и поддржа програмската ориентација на списанието.

Во јубилејната 2018 година кога се одбележуваат 20 години од постоењето на ЈП Македонски шуми, списанието *Наши шуми* ќе биде алка на нераскинливост во синџирот на исконската врска меѓу човекот и природата.

Соња Никчевиќ

СО ПОДОБРЕН ИМИЦ ДО ПОДОБРИ РЕЗУЛТАТИ

Мотивиран и одговорен менаџерски тим е предуслов за успешно работење во иднина. Со екипирање на менаџерскиот тим се екипираше и стручната екипа на Раководители- директори на Подружниците, со што се создадоа услови за поефикасна и подобра комуникација со дирекцијата.

- На чело на Јавното претпријатие за стопанисување со државни шуми, како в.д. директор дојдовте во почетокот на август, 2017 година. Каков беше Вашиот прв впечаток за состојбите во претпријатието?

Веднаш по моето назначување за в.д. директор започнав со скенирање на затекнатата ситуација и со детектирање на проблемите кои од самиот почеток испливаа на површина. За да се започне планираната динамика требаше да се екипира менаџерскиот тим со кадар кој понатаму, со својата стручност и компетентност ќе може да одговори на поставените цели. Во прв момент во тимот се сменија седум помошници, односно раководители на сектори.

Започнавме со, во тој момент, најактуелниот проблем, снабдување на граѓаните кои претходно имале склучени договори за огревно дрво и кои скоро 90 отсто биле платени. Наидовме на проблем на платена но неиспорачана дрвна маса и нормално на реакции кои иницираа што побрзо решавање на проблемот. Требаше да се организира дополнително и забрзано производство на огревно дрво за да се одговори на сите барање пред почетокот на грејната сезона. Резултат на таа забрзана реакција беше испорака на дури 40 проценти дрвна маса од вкупно склучените договори, за кои наплатата била извршена, што секако го сметаме за успех. Летото

е период на избувнување на шумски пожари, така што веднаш на почетокот се соочив со овој проблем. Пожарите беа успешно санирани и спречено нивното понатамошно ширење благодарение на екипите за брза интервенција кои благовремено делуваа, во соработка со Дирекцијата за заштита и спасување и Центарот за справување со кризи и секако со помош на Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство. Штетите на опожарените површини допрва ќе се санираат со задолженија на инспекциските служби на Инспекторатот за шумарство при МЗШВ.

Финанските резултати го следеа истиот негативен тренд што се потврдува со тоа што планираните приходи не се остваруваат, а расходите се на ниво над планираните што зборува за лошата финансиска кондиција на ЈП. Неплатени придонеси за ДДВ каде што долгот е репрограмиран и треба да се исплаќаат на 36 рати, неподмирени обврски по основ на склучени договори, трошоци по основ на судски решенија од правни лица и вработени, трошоци за акцијата Ден на дрвото, кои останале за плаќање на ЈПМШ, а кои се огромни. Се соочивме со проблемот на незавршени обврски за одгледните мерки, кои се наша обврска, како и затекната застарена инфраструктура и нефункционална механизација, неплатени обврски кон економските оператори, дотур, сеча и превоз, што се ре-

флектираше со потешкотии во снабдувањето на крајните потрошувачи. На неколку состаноци со раководителите на подружници и менаџерскиот тим го договоривме начинот за забрзано производство и задоволување на купувачите.

Коментар за поставеноста на ЈПМШ

Организациската поставеност на ЈПМШ како и слабата материјално-техничка опременост не дозволува соодветно извршување на јавниот интерес, за што е и формирано ЈП, поради тоа најголем дел од работите, ЈП Македонски шуми ги извршува со надворешни извршители.

Во овој период се во тек јавните набавки за овие фази на производство и сметам дека ако помине како што е замислено, односно со одбирање на добар оператор-понудувач на овие јавни набавки ќе можеме да започнеме навреме со работата, доколку тоа го дозволат временските услови, а со тоа да го исполниме планот кој е предвиден за 2018 година.

Кога сме кај планот за работа, треба да потенцирам дека Програмата за работа претставува збир на поединечните предлог-програми на подружниците и е изработена согласно предвидувањата со Посебните планови за стопанисување со шумите и во склад со реалните можности, технички капацитети и човечки ресурси во секоја подружница.

Програмата за работа претставува еден од најзначајните документи со кој се планираат конкретните задачи кои треба да се остварат во наредната година, имајќи го притоа предвид остварувањето на основната цел во работењето на ЈП, а тоа е одгледување и заштита на шумите како добро од општ интерес. Во деловната 2018 год. ЈП "Македонски шуми" планира да произведе вкупна бруто дрвна маса од 776.751м³. Доколку овој план успееме да го исполниме, тоа би значело ликвидност, а со тоа и враќање на имиџот на претпријатието, кој во изминатиот период значително беше нарушен во финансиска смисла.

Мое согледување е дека ЈП е гломазно претпријатие што доведува до сложено и споро извршување на работните задачи, што значи дека ние, вака поставени можеме да опстојуваме, но не и да напредуваме. Тоа доведува на помисла на трансформација на ЈПМШ, која би била направена врз основа на претходни снимања на поставеноста на шумарствата во регионот, а би значела поефикасно, побрзо и поекономично работење со поголема профитабилност.

Во моментов работиме и функционираме според Законот за јавна администрација што не ограничува во поставувањето на вистински кадри на вистински работни места според стручноста. Се работи за специфична бранша која треба да се наслони исклучиво на стручната подготвеност. Со проектот за 1600 вработувања кој беше спроведен во ЈПМШ, останаа околу 130 вработени од кои голем процент се со несоодветно образование. Токму затоа, планирам во најкус можен рок да се вработат определен број шумарски инженери и техничари, за да може сезоната успешно да се започне.

Активности преземени во последните 6 месеци

Уште на почетокот ја обновивме постоечката соработка со шумарството на Република Турција и со Директоратот за шумарство, која од некои причини била прекината. Р. Турција, шумарството и особено заштитата на шумите од шумски пожари е на многу високо ниво. На покана од Директоратот за шумарство на Р. Турција, бевме во посета која што вроди со успешни контакти при што претставниците на Македонски шуми и Генералниот Директорат за шумарство на Р. Турција договорија преку размена на искуства, знаења, организирање на посети, конференции, семинари, обуки и други заеднички проекти да бараат решенија во справувањето со пред извиците од пожарите на шумите, болестите на дрвјата и други активности кои влијаат кон уништување на шумското богатство. Соговорниците од турска страна изразија поддршка на силната реформска активност на Владата на РМ и изразија подготвеност да продолжат со нивната помош во насока на целосно остварување на нашите стратешки надворешно политички приоритети. Во заклучокот од средбата беше договорено формирање на три регионални центри чија функција ќе биде рано откривање на шумски пожари и еден тренинг центар.

Тренинг центарот ќе биде лоциран во подружница Бор-Кавадарци, во кругот на на подружницата во веќе постоечки објект од 250м² кој за оваа потреба ќе биде реконструиран и дограден до вкупно 500м².

Регионалните центри, според планот би требало да бидат во Скопје, Кичево и Винаца. Со започнувањето на адаптација на просторот наменет за тренинг центар би требало да ја добиеме донацијата од Р. Турција која се состои од софтвер за рано откривање на шумски пожари и цистерни за гасење на шумски пожари, од кои една веќе се наоѓа во Кавадарци. Сметам дека во текот на 2018 година ќе создадеме услови за реализација на оваа донација. Со помош на амбасадорот на Република Македонија во Р. Турција, Н.Е. д-р Звонко Муцунски, во најблиска иднина е договорено да се направи средба меѓу Министерот за шуми и води на Р. Турција и министерот за земјоделие, шумарство и водостопанство на Р. Македонија, со што соработката ќе се подигне на повисоко ниво.

Институционална соработка

Ни еден правен субјект па и ЈП Македонски шуми не може да функционира самостојно. Очигледна беше тенденцијата на блага изолација и затвореност на ЈПМШ во изминатиот период. Ние се трудиме да воспоставиме соработка со сите релевантни институции во државата, почнувајќи од нашето ресорно министерство, како и со ЦУК и ДСЗ, како институции на чија соработка сме упатени и таа функционира на највисоко ниво.

Соработката на ЈП Македонски шуми и ДЗС е долгорочна и успешна во рамките на меѓуинституционално ниво. Во моментов ја продолжуваме и зацврстуваме и со потпишувањето на меѓусебен договор и отстапување на противпожарни возила за брза интервенција при појава на шумски пожари. Се работи за специјални возила "за прв одговор" Great Wall Steed 5, 4x4 со резервоар и пумпа,

кои досега ги користеше Дирекцијата за заштита и спасување кои се распоредени во четири подружници, а тежнееме вакви возила да има во секоја подружница, со што ќе може успешно да се одговори при појава на шумски пожари. Во рамките на соработката со ЦУК, имавме две средби со Агенцијата за меѓународна соработка со Јапонија JICA, при што е договорена помош од 500 илјади евра која ќе биде употребена за усовршување на производството на расадникот во Свети Николе. Со МЗШВ имаме секојдневна комуникација и ја имаме потребната поддршка од Секторот за шумарство, како и од министерот Љупчо Николовски за што сме благодарни. Една од институциите со која ги обновивме односите е и Шумарскиот Факултет во Скопје и тоа со конкретен предлог за давање на неповратни средства на име на стипендии за десетина студенти, кои секако ќе ја продолжат својата професионална кариера во ЈПМШ. Што се однесува до кадрите ние мораме да ги обновиме стручниот кадар и со шумарски техничари, што ќе ги постигнеме со конкретна соработка со ЗШУЦ во Кавадарци.

Тековни активности

Во почетокот на годината распишавме јавен оглас за склучување на договори со правни и физички лица за снабдување со техничка дрвна маса и огревно дрво. Бидејќи побарувачката, особено за огревно дрво е навистина голема, раководителите на подружниците се задолжени за потпишување на договори. Потпишани се договори правните лица со големите пилани кои имаат рамковен договор со ЈП, како и со т.н. средни претпријатија со кои работиме.

Оваа фаза е при крај и по одбирањето на најдобрите понудувачи за фазите сеча, дотур и превоз ќе гледаме што побргу да започнеме со производство и реализирање на договорите. Искрено, се надевам дека нема да се повтори ситуацијата од минатата година што многу влијаеше на имиџот на ЈПМШ. Имавме забелешки од купувачите и јавноста за ненавремената испорака на дрво. Инаку фирмите кои се надворешни извршители ни се познати и со правење на добра динамика уште во почетокот, се надевам дека ќе одговориме на задачите и покрај тешките и непредвидливи временски услови од кои зависиме.

Добрата координација со надворешните извршители е предуслов за успешно остварување на производството, токму затоа внимаваме на одбирот на сериозни фирми кои навреме ќе ги извршуваат обврските кои според динамиката ќе бидат исплатени. Законот за јавни набавки, малку не ограничува во овој процес на спроведување на јавните набавки, за што не ја препознава

нашата дејност во целост. Нашата работа и успех зависи од многу фактори кои не се земени предвид, како што се временските услови, лошата инфраструктура, сезонското работење и недостаток на извршители. Пред еден месец распишавме оглас за секачи и дотурачи, со кој се потврди фактот дека многу малку има обучени луѓе во државата за оваа дејност и реално малиот финансиски надомест. На вкупно бараните 325 работни места, се јавија некаде околу 250. Тоа значи дека нешто треба да се промени во однос на обуката на вакви кадри кои се дефицитарни на пазарот на труд. Најдобро би било кога фазите сеча, дотур и превоз, би се извршувале со сопствени кадри и механизација, како што било во минатото, но за тоа е потребен ангажман на повеќе релевантни фактори во државата кои ќе помогнат за производство на обучени и стручни извршители, како и обновување на веќе дотраената и стара механизација.

План за тековната година, инвестиции и приоритети

За 2018 год. имаме планирано добивка од 70.456.595,00 денари, од кои 95% треба да се вложат во претпријатието, односно 66.933.000,00 денари се предвидени за вложувања во инвестиции неопходни за функционирање на ЈП. Тука се инвестициите во шумски патишта, а поголем број на средства се предвидени за набавка на

основни средства, теренски возила камиони и џипови. Тоа е рак рана на ЈПМШ, застарената механизација значително го оптоварува буџетот на ЈП, а ние сметаме дека со сукцесивна набавка на товарни и теренски возила, неопходни за работа во шума, ќе се зголеми и производ-

ството, ќе може да се вршат редовни контроли на работата во шума, а со тоа ќе се подобри квалитетот на произведената дрвна маса. Согласно напред наведеното во следниов период планираме набавка на нови товарни и теренски возила и тоа: ровокопачи-утоварачи-10, камиони за превоз на шумски сортименти-30 и теренски возила ципови-30 броја, со кои ќе се овозможи квалитетно и навремено извршување на планираните задачи односно навремен транспорт на дрвните сортименти и секако заштеда на финансиски средства, односно поголема профитабилност на претпријатието. Инвестиционото вложување ќе изнесува 8,87% од вкупниот приход на претпријатието и средствата ќе се обезбедуваат од тековното работење на претпријатието. На овој начин ќе се обезбедат сите материјални предуслови за континуирано, непречено и профитабилно производство на шумски сортименти во државните шуми. Согласно Годишната Инвестициона програма за 2018 година планирана е набавка на 8 товарни возила-шумски камиони и 7 теренски возила-ципови. Исто така сме во преговори со МЗШВ и други институции за помош за доопремување на возниот парк со средства од пристапни фондови.

Со доопремувањето ќе продолжи успешното функционирање на електронското следење на дрвната маса кое е предвидено и со Законот за шуми, член 69-а. Постоејќа шпекулации за прекинување на имплементација на овој систем, но тоа не е точно, зашто тоа е пракса во скоро сите шумарства и ние нема да отстапиме до тоа.

Со електронското следење на дрвната маса се добива реална слика за процесот на производство во шума, а со поголемото присуство на вработените во шума ќе се намалат и бесправните сечи. Планирани се дополнителни обуки за вработените кои ќе ракуваат со апаратите.

Расадничкото производство во сите расадница на ЈП Македонски шуми, континуирано се спроведува, при што треба да напоменам дека покрај шумските видови кои се произведуваат за потребите на проширената репродукција, во некои расадници имаме и производство на декоративни видови кои планираме да ги пласираме на пазарот, со што ќе имаме дополнителна добивка. Се планира реконструкција на трушницата во Берово, капацитет кој еден период бил запоставен, но ние планираме да го реконструираме да го ствие во функција како производствен капацитет. И годинава се планирани средства за надградување на постоечкиот софтвер и тоа за обработка на податоците на шумско-стопанските основи.

Со одлука на Влада на Р. Македонија, се задолжува МЗШВ и ЈПМШ, во рок од три месеци прибирање на податоци за отпочнување на процесот на сертификација на шумите. Пилот проектот ќе се спроведе во ПШС Равна Река-Пехчево, по ФСЦ сертификат, со што ЈПМШ ќе може да ја пласира без проблем дрвната маса на поширокиот пазар и интеграција во европските процеси. Дополнителни приходи очекуваме од издавање на концесии на малите хидроцентрали.

Трансформација на ЈПМШ

На почетокот на разговорот ја спомнавме постоечката поставеност на јавното претпријатие и впечатокот дека функционира со потешкотии и затоа во 2018 година ќе се потрудиме да собереме што повеќе податоци за начинот на функционирање на шумарствата во регионот кои понатаму ќе се анализираат и конечно ќе се направи предлог за трансформација на ЈП. Овој факт во јавноста и кај вработените предизвикува доза на страв од отпуштање и некако драстично менување на поставеноста, што не е точно. Напротив со трансформацијата секој ќе си го знае своето место во поставеноста, особено на стручните кадри, ќе се одбере најадекватен модел за нашите услови на работа, можеби ќе се воведат принцип на регионална поставеност, зашто веќе сме свесни за фактот дека сите подружници не се еднакво успешни. Со регионално групирање ќе можат да се прелеваат потребните услуги во соседните подружници со што, условно речено, и послабите посиромашните со дрвна маса подружници ќе можат да функционираат и опстанат. Меѓутоа, ова е само размислување, а конечната одлука ќе биде донесена врз основа на издржани анализи. Овде морам да напоменам дека во последните неколку години имаме голем одлив на вработени по природен пат, со одење во пензија, свесни за фактот на загрижувачката старосна структура на вработените која е многу висока. Тоа го потврдува и фактот дека во моментот има некаде под 1992 вработени, а само пред три години тој број се движеше околу 2400 вработени. На овие места ќе се трудиме да вработиме квалитетни стручни кадри од шумарството и конкретно во секторот за производство кои ќе можат да ги следат сите промени потребни за европска интеграција. Овој процес на собирање на искуства ќе се спроведува во соработка со МЗШВ, ШФ и сите ќе се трудиме да направиме еден модел кој ќе биде и социјално прифатлив, но и профитабилен.

Ден на дрвото

Еден од проектите на ЈПМШ беше спроведувањето на владината акција акцијата Ден на дрвото-засади ја својата иднина, за која сеуште имаме неисплатени обврски и која многу негативно се одрази во јавноста. Последните месеци, на барање на Владата на РМ, собиравме податоци и се направија анализи за издржаност, односно успешност на акцијата. По направената анализа за процентот на прифат на садниците за период од 2008 - 2016 година на ниво на ЈП утврдено е дека процентот на зафатеност изнесува 21%, односно од вкупниот број на пошумени садници од 35.211.986 прифатени се или преживеале 7.394.518 садници. ЈП "Македонски шуми" пред почнување на Акцијата Ден на дрвото вршеше редовни пошумувања и пошумувања со програмата за проширена репродукција (за споредба од 2002 до 2007 година по основ на редовните обврски пошумена е површина од 8.391,92 ха и за истиот период по програмата за проширена репродукција пошумени се 5.414 ха или вкупно пошумени се 13.805,92 ха со 34.514.800 садници). Овие податоци покажуваат дека ЈП "Македонски шуми" и пред почнување на акцијата вршеше

пошумувања и тоа на поголеми површини од површините пошумувани со акцијата акцијата "Ден на дрвото-засади ја својата иднина" и со многу поголем процент на прифат бидејќи пошумувањата се вршени од наши вработени за временски период кој однапред е планиран за да се овозможи стручно и квалитетно пошумување.

Заклучок

Од досега кажаното и сработеното, може да наведем неколку податоци кои укажуваат на сервисирањето на тековните, заостанатите и идните трошоци кои се показател на заложбите на целиот менаџерски тим и мои за справување со проблемите и ставање во финансиска кондиција на претпријатието. Мораме, покрај тековните обврски да ги сервисираме и заостанатите. Булдожерите кои со голема медиумска кампања беа набавени од претходната постава, сега ние ги плаќаме, а морам да напомена дека некои веќе не се во функција и се трошат дополнителни средства за поправки, сеуште се плаќаат рати, досега се дадени 9 мил.ден., а остануваат уште неколку рати да се исплатат. За плати на вработените од август-декември, 2017 наваму се одвоени 207 милиони денари. За плаќање на тендерски набавки дадени се 62 милиони денари, за сеча дотур и превоз се одвоени 169 милиони денари. Го плаќаме репрограмираниот долг за ДДВ во износ од 27 милиони денари и тековен ДДВ 86 мил.ден., тука се обврските за неиспорачана дрвна маса кои мораше да ги сработиме. Да заклучам дека обврските од јули минатата година, во споредба со годишните се намалени за 258 милиони денари што упатува на еден позитивен тренд во сервисирањето на обврските.

Предвиденото планирано производство согласно Програмата за работа за 2018 година ќе го исполниме во целост со што можеме да зборуваме за определена рентабилност во работењето. Планираме да ја зголемиме работната дисциплина на вработените на терен, која во моментот е на многу ниско ниво. Тоа подразбира примена на хиерархиски систем на следење на присутноста на терен на шумарските инженери и другите вработени во ШСЕ кои им се доделени за стопанисување, зашто без присуство на стручен кадар на терен и добра организација на работата, залудно е очекувањето на подобри резултати, а ние сметаме дека со заокружување на сите заложби, во текот на 2018 година да се воведат ред и во работата и во сервисирањето на обврските, исполнувањето на планираното и имплементациите на инвестиционите проекти, што ќе резултира со рентабилност на претпријатието. Затоа е формирана Комисија која ќе го следи овој процес и секој кој има задача во шума треба да даде извештај за сработеното со што ќе се верифицира и квалитетот и квалитетот на производството. На тоа не обврзува и сертификацијата на шумите која бара класифицирање на дрвната маса, а со квалитетна обработка на посечената дрвна маса се подигнува општиот квалитет на понудената дрвна маса на складовите.

Бесправни сечи

Еден од горливите проблеми во шумарството се и бесправните сечи. Секако дека со поголемо и постојано

присуство на вработените во шума ќе се влијае во намалувањето на појавите на бесправна сеча. Долготрајна и континуирана е борбата со оваа немила појава која планираме да ја интензивираме со меѓуинституционална соработка на сите фактори во државата, а тука се пред се Шумската полиција, Инспекторатот за шумарство, Погранична полиција, ЦУК, и ДЗС, како и судските органи кои треба да ги процесуираат казните во најбрз период. Ќе се бориме со сите сили со оваа немила појава и тука нема компромис.

Ценовна политика

Имајќи ги предвид податоците со кои располагаме, сметам дека цената на огревното дрво во ЈП Македонски шуми е мала, во однос на трошоците кои ние ги правиме во производството. Огревното дрво не е влезено во Регулаторната комисија како енергенс и се наметнува потребата од определување на пазарна вредност на огревното дрво, со тоа што социјалните категории на купувачи ќе бидат дополнително субвенционирани. Кога се има предвид дека граѓаните во приватните складови плаќаат повисока цена од нашата, значи дека може да се спроведе во дело оваа идеја.

Мораме да работиме на подобрување на имиџот на ЈП Македонски шуми, да го разбиеме мислењето во јавноста дека се работи за старо-нови криминалци, а тоа ќе го постигнеме со постојано работење на подигање на свеста и дисциплината на вработените. Шумарските стручњаци треба да бидат репрезентативни елементи во општеството и да се настојува конечно шумарството да си го најде своето место во современите светски трендови, кои преферираат стручност и професионалност и следење на новите научни достигнувања што ќе се постигне со континуирано учество на меѓународни едукативни центри и пренесување на позитивните искуства.

Годинава, ЈП Македонски шуми одбележува Јубилеј 20 години од постоењето, планираме годинава да помине со овој предзнак, за што се планирани активности кои ќе резултираат со Свечена академија каде ќе бидат присутни сите релевантни субјекти во шумарството од државата и регионот, вработени во ЈП Македонски шуми, гости. Се планира издавање на Монографија за ЈПМШ 1988-2018, Меѓународен конкурс со завршно советување на тема од шумарството. Се планира и продолжување на Деновите на шумарството кои се прекинаа во 2009 година, а дефинитивно се потребни како единствено случување на кое се присутни вработените во ЈП Македонски шуми.

Разговорот го водеше: Соња Никчевиќ

МАКЕДОНСКИ
ШУМИ

во партнерство со природата

ЗАСАДЕНО ДРВО НА ГЕНЕРАЦИЈАТА ПО ПОВОД СВЕТСКИОТ ДЕН НА ДЕТЕТО, 20 НОЕМВРИ

По повод Светскиот ден на детето, 20 ноември во ООУ "Љубен Лапе" беше организирана акција за засадување на "Дрво на генерацијата", на која присуствуваа градоначалникот на Општина Аеродром, Златко Марин и директорот на ЈП "Македонски шуми", Зоран Ѓорѓиев.

Дрвото од видот смрека го засадија првоодделенците во дворот на ООУ „Љубен Лапе“, а целта на оваа акција е кај децата уште од најмала возраст да се развие еколошката свест и грижа за здрава животна средина.

На најмладите, во кратки црти им беше објаснета постапката на засадување на дрво и им се укажа на важноста на дрвјата и зеленилото во урбаните средини, како производител на кислород.

Садењето на дрвја е еден од најубавите и најблагородни гестови кои човекот може да ги направи. Со тоа ѝ се оддолжува на природата, на другите луѓе, на себе. Развивањето на еколошката свест и грижата за здрава животна средина започнува од најмали нозе.

Со цел да се развие правилното размислување на најмалите ученици, првоодделенци е креирана акцијата, засадување ДРВО НА ГЕНЕРАЦИЈАТА, во дворовите на основните училишта, кое ќе има голема важност во нивното растење, воспитување, како и во нивниот однос кон негување на здрава животна средина.

По едно „Дрво на генерацијата“, ќе се засади и во дворовите на сите основни училишта на територијата на општина Аеродром.

Дрвото на генерацијата ќе ги потсетува најмалите генерации на нивното растење, а со прифаќање на поимот МОЕ ДРВО во вистинска смисла на зборот, ќе се развива постојаната грижа (запевање, плевене и одржување) за услови за раст на дрвото. Со одржувањето на оваа Акција ќе се постигне поттикнување на свеста кај најмладите за важноста на дрвјата во окружувањето, децата ќе се радуваат на дрвото кое ќе им прави сенка, околу кое ќе си играат и ќе се грижат за него.

С.Н.

ОДГЛЕДУВАЧКИ ПРЕПОРАКИ ЗА СТРАТЕШКО-ОПЕРАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ НА ИЗДАНКОВИ ШУМИ

Со оглед на тоа дека 67,68 % од вкупната површина под шума со која стопанисува нашето Претпријатие се нискостеблени и деградирани шуми, се наметнува потребата за примена на мелиоративни мерки за преведување на дел од овие шуми во високостеблени.

На иницијатива на М-р Милорад Андријески, раководител на ПШС ШАР Гостивар, а во организација на м-р Маре Басова, помошник на директорот во Сектор за одледување, екологија на шумите и лов во ЈП Македонски шуми, на крајот на јануари, 2018 година се разменија искуства од областа на Стратешко-оперативниот менаџмент на шуми од изданково потекло.

На дводневниот состанок во ЈП Македонски шуми учествуваа: професорот на БОКУ универзитетот од Виена Dr. Eduard Hochbichler и Зоран Траиловиќ од истиот институт, како и претставникот – координатор на овој проект во Србијашуме, Божидар Миловановиќ. Во присуство на професори од Катедрата за одгледување на шуми при ШФ проф. Д-р Николчо Велковски, проф Д-р Коле Василевски и проф Д-р Влатко Андоновски, како и домаќините од ПШС „Шар“ – Гостивар и ПШС „Галичица“ - Охрид, гостите посетија неколку насади во ШСЕ „Волништа“ со кои стопанисува ПШС „Галичица“, каде на лице место се запознаа со состојбата во шумите со кои стопанисува ЈПМШ, а кои можат да бидат предмет одгледни мерки за Стратешко-оперативниот менаџмент на шуми од изданково потекло.

Во изминативе две години во ЈП Србијашуме, во соработка со БОКУ Универзитетот од Виена, успешно е имплементиран проект за индиректна конверзија на изданкови во високостеблени шуми.

Според зборовите на координаторот на проектот во Србијашуме, Божидар Миловановиќ се работи за многу применлив начин на преведување, кој релативно брзо дава очигледни резултати. Проектот работен по препораки и инструкции и претходно направени анализи од страна на Dr Eduard Hochbichler и Зоран Траиловиќ од Институтот за одгледување на шуми од Виена е спроведен на 24 огледни површини со димензии 60 x 60 метри, избрани од 250 000 ха нискостеблена шума со која стопанисува ЈП Србијашуме. Овие пробни површини биле поставени на територијата на четири Шумски стопанства од Србија: Врњачка Бања, Деспотовац, Куршумлија и Белград. Во секоја огледна површина било извршено нумерирање и мерење на секое поединечно стебло. На еднодневни семинари, 260 шум.инж. вработени во ЈП Србијашуме кои вршеле практична дознака во овие огледни површини, после што вршеле анализа на добиените резултати. Пренесувањето на овие искуства од регионот, во смисла на обука на кадри за овие дејности, како и применливоста на одгледувачките препораки од стручните лица од ВОКУ, беа препорака на презентацијата која се одржа во просториите на ЈП Македонски шуми.

На почетокот, со кратка презентација за ЈП Македонски шуми: “Состојби, можности, предизвици...”, м-р Милорад Андријевски ги запозна присутните со капацитетите, состојбите и предизвиците во работењето на ЈП Македонски шуми, во која беа нотирани и актуелните проблеми.

Во презентацијата Dr Eduard Hochbichler со превод на Зоран Траиловиќ од Институтот за одгледување на шуми од Виена ги елаборираше резултатите од **ОДГЛЕДУВАЧКИ ПРЕПОРАКИ ЗА СТРАТЕШКО - ОПЕРАТИВЕН МЕНАЏМЕНТ НА ИЗДАНКОВИ ШУМИ ВО ЈП СРБИЈА ШУМЕ.**

Потоа следувааше дискусија на присутните која, главно беше позитивно прифатена презентацијата, а се движеше во евентуалната неможност на имплементација на проектот, заради комплицираната координација на релевантните институции од шумарството во Република Македонија. Во секој случај применливоста на овој проект е можна што се покажа од презентираниите резултати кои веќе по две години во СРБИЈАШУМЕ се покажаа како позитивни што се потврди и со презентирањето на IUFRO.

СЕЧА ВО ПРИВАТНИ ШУМИ

Сеча во
приватни шуми

Поднесување
на документи

Ознака за сеча
(маркирање)

Сеча, прием и
превоз на дрво

Голем број на сопственици на приватни шуми кои сакаат да се снабдат со дрва за огрев од овие шуми, се судруваат со одредени проблеми од административна природа. Тие често се распрашуваат за да дознаат каква е процедурата и какви документи се потребни, па непотребно губат време и луѓаат од едно до друго место.

Токму затоа, во следниот текст даваме насоки за тоа кои документи се потребни и за целата процедура за сеча и превоз на дрвото од приватните шуми во Македонија.

Поднесување на документи

Документи од лице кое бара одобрение за сеча се примаат до колку се исполнети законските услови од Законот за шуми. Барање за одобрение за сеча се поднесува во архивата на подружницата на ЈП "Македонски шуми" или во друга служба во подружницата која е овластена за прием на документи.

Потребни документи при барање одобрение за сеча се:

- пополнето барање за одобрување на сеча (образецот се добива во подружница);
- документ - доказ за сопственост на шумата;
- доказ за промена на култура (од земјоделско земјиште во шума);
- изјава од барателот дека поднесените документи се веродостојни и дека одговара за истите во случај на спор.

Доколку на една парцела се јавуваат по веќе сопственици, барањето го пополнуваат и поднесуваат заедно или овластуваат лице кај нотар.

При прием на документите странката поднесувач треба да добие приемен број со датум.

Врз основа на доказите и Законот за шумите, на странката и се издава одобрение за сеча или заклучок за одбивање. Во заклучокот за одбивање мора да стои образложение за одбивањето и истото да се достави на странката во рок од 30 дена по поднесувањето на документите од странката.

Незадоволната странка може да се жали до подрачната единица на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во рок од 15 дена по приемот на заклучокот за одбивање.

Ознака за сеча (маркирање)

Маркирање на дрвна маса се врши по претходен план во кој се утврдуваат термини за посебни КО или села и за термините благовремено се известуваат странките.

Доколку за парцелата не е отворен евидентен картон, се отвора истиот. При маркирација стручното лице ја евидентира означената дрвна маса по вид и количина во карнетка за приватни шуми и еден примерок од карнетката прикачува во евидентниот картон. При стеблимична ознака, на кореновата жила се удира нумерација (број) и триаголен жиг (црна или црвена боја), а на градна височина триаголен жиг (црна или црвена боја)

Врз основа на податоците од маркирање, се добиваат податоци за бруто означена дрвна маса. Исто така врз основа на овие податоци странката врши уплата во подружницата за услуга - маркирање како и уплата на средства за проста репродукција.

По ова странката добива: **одобрение за сеча** со рокови за извршување на работите во шума. Роковите за извршување треба да се прилагодат на потребите и можностите на странката. Доколку странката не ги заврши работите во шума во предвидените рокови, се издава ново одобрение за сеча.

Сеча, прием и превоз на дрво

По извршена сеча, се врши проверка дали е сечата извршена согласно извршената ознака, посечената дрвна маса се премерува од страна на овластено лице (огрегот е во фигури), се жигосува со триаголен жиг (црна или црвена боја) и тоа на огрегот во количина од 85% од облиците, а техничкото на двете чела од трупецот.

Испратница се издава непосредно пред превоз, со точни податоци и читко пополнета. Времетраењето на испратницата е лимитирано во часови и доколку при превоз истече часот на важност, потребно е да се побара нова испратница од овластеното лице.

При продажба на сортименти од сопствена шума, сопственикот треба да побара одобрение за продажба од службата во подружницата на ЈП "Македонски шуми".

Подготвил:
Гоце Николовски

РАЗМЕНА НА ИСКУСТВА ОД ОБЛАСТА НА ЗАШТИТА НА ШУМИТЕ ОД ПОЖАРИ

Врз основа на покана на Генералниот Директорат за шумарство на Република Турција од 26 до 30 септември 2017 година, делегација од македонското шумарство предводена од Генералниот директор на ЈП Македонски шуми, Зоран Ѓорѓиев беше во посета на ОГМ - Р. Турција.

Во текот на посетата, која протече во исклучително срдечна и конструктивна атмосфера, македонската делегација го посети Генералниот директорат за шумарство. Цел на посетата беше Презентација на состојбата во заштитата на шумите во Р. Македонија од шумски пожари, штетници и болести и да ги испита можностите за соработка на ова поле. Во рамките на оваа посета делегацијата ги посети и Анкара и Истанбул при што беа остварени поголем број на средби и контакти. Амбасадорот на РМ во Анкара д-р Звонко Муцунски ја придружуваше делегацијата на ЈП Македонски шуми во текот на нивните средби во Анкара, односно со Генералниот директор на ГД за шумарство на РТ, при посетата на Центарот за борба против пожари и во седиштето на ТИКА.

Во текот на средбата Генералниот директор на ГД за шумарство на РТ, Бекир Караџабеј и Генералниот директор на Македонски шуми Зоран Ѓорѓиев разговараа за развојот на соработката во делат на шумарството и посебно околу потребата за поголема координација во врска со прашањата кои се поврзани со заштитата на шумите од пожари, пре-

вентивно дејствување, заштитата од инсекти и растителни болести, зголемена контролата при нивно користење и потребата од регенерација на шумите.

На средбата со генералниот директор на ОГМ, г-дин Бекир Караџабеј беше презентирана студија за шумарството во РМ. По протоколарната средба, помошник директорот на Секторот за заштита на шуми, супервизија и внатрешни прашања при Македонски шуми, м-р Горан Стојковски и професорот на Шумарски факултет при УКИМ, д-р Никола Николов направија кратка презентација на организационата структура на Македонски шуми, расположливото шумско богатство на земјата, системот на менаџирање во справувањето со шумските пожари и проблемите со кои се соочуваат во сегментот на глобалната заштита на шумите. Посебно внимание во презентацијата и беше дадено и на "Стратегија за развој на заштита на шумите од пожари, фитопатолошки и ентомолошки појави, со акционен план за реализација на проекти и набавки за потребите на ЈП Македонски шуми. Стратегијата е донесена од страна на Владата на РМ и е во процес на постепена имплементација.

ПОСЕТА НА ТИКА

Делегацијата беше и во посета на Центарот за противпожарна заштита, Одделот за борба со шумски штетници и ТИКА канцеларија во Турција. Претставниците на Македонски шуми и ГД за шумарство на РТ договорија преку размена на искуства, знаења, организирање на посети, конференции, семинари, обуки и други заеднички проекти да бараат решенија во справувањето со пред извиците од пожарите на шумите, болестите на дрвјата и други активности кои влијаат кон уништување на шумското богатства. Претставникот на ТИКА д-р Махмут Чевик, истакна дека за посетата на македонската делегација на Македонски шуми и нивните барања ќе ја известат нивната канцеларија во Скопје, преку кои очекуваат да бидат доставени конкретните барања за помош и побрза реализација на планираните проекти. Соговорниците од турска страна изразија поддршка на силната реформска активност на Владата на РМ и изразија подготвеност да продолжат со нивната помош во насока на целосно остварување на нашите стратешки надворешно политички приоритети.

Во текот на посетата на Р. Турција, генералниот директор, Зоран Ѓорѓиев се сретна со Амбасадорот на Република Македонија во Анкара д-р Звонко Муцунски. На средбата беа искажани потребите и желбите од меѓусебна соработка меѓу двете држави. Беше нагласена потребата од меѓусебна со-

работка со шумарството на Р. Турција за тековните состојби, со особен акцент на унапредување на системот на заштита од пожари како исклучително важен сегмент во заштитата на шумите. Притоа беше нагласена заедничката подготвеност за надоведување во сите области од заеднички интерес, кои се засноваат на долгорочна и успешна соработка. Амбасадорот Муцунски ги запозна и со активности на Владата и МНР на РМ во поглед на спроведувањето на реформите и Акциониот план 3-6-9 во контекст на забрзување во исполнувањето на надворешно политичките приоритети на РМ. Претставниците на Македонски шуми и ГД за шумарство на РТ договорија преку размена на искуства, знаења, организирање на посети, конференции, семинари, обуки и други заеднички проекти да бараат решенија во справувањето со пред извиците од пожарите на шумите, болестите на дрвјата и други активности кои влијаат кон уништување на шумското богатства. Претставникот на ТИКА истакна дека за посетата на македонската делегација на Македонски шуми и нивните барања ќе ја известат нивната канцеларија во Скопје, преку кои очекуваат да бидат доставени конкретните барања за помош и побрза реализација на планираните проекти. Соговорниците од турска страна изразија поддршка на силната реформска активност на Владата на РМ и изразија подготвеност да продолжат со нивната помош во насока на целосно остварување на нашите стратешки надворешно политички приоритети.

Амбасадорот Муцунски во текот на неговото кратко излагање кратко ги запозна домаќините со развојот на односите меѓу двете држави и ја истакна заедничката спремност за нивно надоградување во сите области од заеднички интерес, кои се засниваат на долгорочна и успешна соработка. Ги запозна и со активности на Владата и МНР на РМ во поглед на спроведувањето на реформите и Акциониот план 3-6-9 во контекст на забрзување во исполнувањето на надворешно политичките приоритети на РМ.

Посебно им се заблагодари на домаќините за организирањето на посетата на Македонски шуми на РТ и изрази надеж дека истата ќе помогне во унапредувањето на соработката во областа на шумарството. Исто така изрази надеж дека двете страни преку размена на искуства, знаења, организирање на посети, конференции, семинари и заеднички проекти ќе изнајдат најсоодветни начини за унапредување на взаемната соработка, како во справувањето со предизвиците од пожарите на шумите, така и со болестите на дрвата и сите други активности кои влијаат кон уништување на шумското богатство.

Во присуство на амбасадорот Муцунски имаше кратка средба со раководителот на Секторот за Балкан и Источна Европа при Агенцијата ТИКА, д-р Махмут Чевик и во оваа прилика посебно се заблагодари за досегашната поддршка на ТИКА во реализацијата на голем број на програми и проекти во разни области. Делегациите на Македонски шуми и ГД за шумарство на РТ, во текот на состанокот со претставниците на ТИКА, генералниот директор на ЈП Македонски шуми ги објасни

основните постулати на Стратегијата за заштита на шумите, во однос на превентивата, и соодветно делување во однос на одговор на опасностите и рехабилитацијата. Во тој контекст посебно внимание им беше посветено на проектите на ЈП Македонски шуми, поврзани со формирањето на Тренинг Центар за заштита на шумите од пожари (Кавадарци), формирање на три регионални центри (подружници) и потребата за обезбедувањето на специјални возила за брза интервенција, опрема и технички средства, како и соодветна обука на кадрите кои ќе бидат дел од тие центри.

Македонската делегација упати молба до претставникот на ТИКА доколку е можно нивната институција самостојно или во координација со Генералниот Директорат на Турција за шумарство да помогнат во реализацијата на дел од понудените проекти. Претставникот на ТИКА, д-р Махмут Чевик изрази посебна благодарност за посетата, рече дека од нивна страна ќе биде даден позитивен пристап во нивното разгледување, со особено задоволство за прв пат да помогнат и проект од областа на шумарството.

Замоли за конкретизирање на барањето детални податоци околу целите, структурата и описот на најважните (приоритетни) проекти, со специфицирани конкретните барања кои произледуваат од истите. Во наведената насока нагласи дека во врска со посетата на македонската делегација и барањата на ЈП Македонски шуми ќе ја известат нивната канцеларија и претставник во Скопје, преку кои ќе можат да бидат доставени и конкретните барања за помош при реализација на планираните проекти.

С.Н

Стратегија за развој на заштитата на шумите од пожари, фитопатолошки и ентомолошки појави, со акционен план за реализација на проекти и набавки, за потребите на ЈП „Македонски шуми“ - Скопје

1. Формирање на тренинг центар за заштита на шумите од пожари
2. Формирање на специјализирани противпожарни единици за гасење на шумски пожари во рамките на три регионални центри (подружници) на ЈП Македонски Шуми
3. Набавка на прирачна опрема и алат за локализирање и гасење на шумски пожари
4. Набавка на лична заштитна опрема за гасење шумски пожари
5. Набавка на специјални возила за прва интервенција (иницијален напад) и специјални возила - теренски цистерни за локализирање и гасење шумски пожари
6. Обука за изработка на годишни оперативни планови за заштита на шумите од пожари
7. Изработка на оперативни прирачници за заштита на шумите од пожари
8. Воспоставување на центар за следење и управување при локализирање и гасење на шумските пожари
9. Стручна посета на центарот за следење и управување при локализирање и гасење на шумски пожари во Анкара и меѓународниот центарот за обука за локализирање и гасење на шумски пожари во Анталија – Турција
10. Спроведување на јавна кампања помеѓу граѓаните за опасноста од шумските пожари во рамки на превентивно делување од областа заштита на шумите
11. Спроведување на медиумска кампања за опасноста од шумските пожари како превентивна мерка за заштита од шумски пожари
12. Воспоставување на систем за рана детекција на шумските од пожари и детекција на други безправни дејствија
13. Поставување на опрема за видео надзор на контролните рампи и систем за следење на движењето на дрвна маса и останатите објекти во функција на заштита на шумите
14. Спроведување на технички мерки – картирање, редукција на горливиот материјал и изградба на противпожарни просеки во вештачки подигнати шумски насади
15. Центрилизација и интеграција на системите и базите на податоци, нивно усовршување и модернизација на опремата за користење на терен
16. Одредување на рути и контрола на шумочуварска служба
17. Мониторинг на здравствена состојба на шумските култури во Р.Македонија во период од 2015-2018
18. Методологија за изработка на делот - заштита на шумите од штетни видови инсекти и растителни болести при подготвувањето на посебните планови за стопанисување со шумите во Р. Македонија
19. Идентификациони техники за рано откривање на присуството на алохтони инвазивни видови болести и штетници во шумите во Р.Македонија
20. Развој на техники за биолошко регулирање на популациите од штетни видови растителни болести и штетници

СВЕЧЕНО ОДБЕЛЕЖАН ЈУБИЛЕЈОТ

ПОСТОЕЊЕ НА ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ-СКОПЈЕ

Шумарскиот факултет во Скопје го одбележа Јубилејот, 70 години од постоењето. На свеченоста по тој повод покрај голем број гости и претставници на институции поврзани со шумарството, присуствуваа Министерот за земјо-делие, шумарство и водостопанство на РМ, Љупчо Николовски и директорот на ЈП Македонски шуми, Зоран Ѓорѓиев. По тој повод, на Свеченоста, на сите присутни им се обрати деканот на Шумарски Факултет во Скопје, проф-др Кире Сотировски. Во преполната сала големиот број на угледни гости беа поздравени од Деканот на Шумарскиот факултет, кој ја отвори свечената академија и им искажа благодарност на бројните институции со кои соработува Шумарскиот факултет од Скопје.

Шумарскиот факултет од Скопје на 28.12.2018 година, во просториите на ШФ, како што и доликува на оваа значајна високо научно-наставна институција, со сите почести и внимание го одбележа јубилејот 70 години од постоењето.

Јубилеите се секогаш убав повод за чествување личности, институции или настани, за резимирање на минатото, но и повод за прикажување на сопствените потенцијали и претставување на визијата за иднината.

Седумдесет години се изминати од формирањето на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (УКИМ) во Скопје. Тоа е значаен јубилеј со кој коинцидираат јубилеите и возраста на првите неколку факултети

кои биле јадрото на формирањето на универзитетот.

Шумарскиот факултет е формиран далечната 1947 година, веднаш по формирањето на Филозофскиот факултет во 1946 година, а заедно со Природно-математичкиот и Медицинскиот факултет и со тоа се создале услови за основање на она што засекогаш ќе биде првиот и најстар универзитет на Република Македонија. Шумарскиот факултет, како единица потекната од некогашниот Земјоделско - шумарски факултет, е една од тие конститутивни членки на УКИМ, кој уште долго ќе ги задржува епитетите најголем и најуспешен универзитет.

Амфитеатарот на Шумарскиот факултет беше преполн со плодот на неговата повеќедецениска научно-наставна работа, олицетворен во шумарските инженери, магистри и доктори по шумарски науки, кои во голем број дојдоа да се поклонат пред големиот јубилеј на институцијата која им го осветли патот кон иднината и нивното професионално остварување..

Од угледните гости прв на присутните им се обрати министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство г-дин Љупчо Николовски, кој му се заблагодари на Шумарскиот факултет за успешната соработка и за придонесот на оваа високонаучна институција за развојот на шумарството во нашата држава.

Потоа на присутните им се обратија ректорот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" од Скопје, проф. д-р Никола Јанкуловски и генералниот директор на ЈП "Македонски шуми" дипл.шум.инж. Зоран Ѓорѓиев, кои ги поздравиле присутните и го потенцираа значењето на Шумарскиот факултет од Скопје.

"Јавното претпријатие за стопанисување со шуми во државна сопственост "Македонски шуми" функционира како важен стопански субјект во Република Македонија, следејќи ги политичките и економските промени во Република Македонија во согласност со евроинтеграциските процеси кои налагаат прио-

ритети и фокусирање кон општокорисните функции на шумата и нејзиното стопанисување, интегрирајќи се во многу поширок контекст во кој заштитата и грижата за природата и животна средина се ставени во прв план.

Природното интегрирање на шумарските кадри во стопанството и економијата претставува само дел од нераскинливата поврзаност меѓу Шумарскиот факултет како образовна и ЈП Македонски шуми, како институција која стопанисува со шумите. Нашата досегашна соработка и соработката во иднина се императив на напредокот и функционирањето на двете институции која ќе го доведе шумарството на повисоко ниво. Во име на, токму таквата соработка и желба за напредок, развој и просперитет на шумарството, уште еднаш Ви го честитам овој значаен Јубилеј и Ви посакувам многу успех во идното работење." - рече во своето обраќање генералниот директор на ЈП "Македонски шуми" дипл.шум.инж. Зоран Ѓорѓиев.

Круна на денот беше обраќањето на академик Ѓорѓи Филиповски, кој како еден од членовите на Одборот за формирање на Земјоделско-Шумарскиот факултет од 1947 година е жива легенда на шумарството во Македонија и на самиот Шумарски факултет кој ги пренесе своите погледи на историјата на шумарството на РМ чиј директен учесник и основач бил.

Во рамките на оваа свечена академија, главниот уредник проф. д-р Николчо Велковски ја промовираше монографијата "70 години Шумарски факултет – Скопје", која е плод и пресек на досегашната работа на оваа високонаучна институција.

На крај следеше доделување на дипломи на дипломираните и магистрирани студенти, како и благодарници и плакети на голем број на институции за соработката со Шумарскиот факултет од Скопје.

**Подготвила
Соња Никчевиќ**

ОТСТАПУВАЊЕ НА СПЕЦИЈАЛНИ ПРОТИВПОЖАРНИ ВОЗИЛА

Во Дирекцијата за заштита и спасување-Скопје на 09.11.2017 г. се потпиша Договор за примопредавање на 4 (четири) специјални противпожарни возила марка Great Wall Steed 5, врз основа на Одлука на Владата на РМ, меѓу ЈП Македонски шуми и Дирекцијата за заштита и спасување. Договорот го потпишаа: Директорот на ЈП Македонски шуми, г-дин Зоран Ѓорѓиев и Директорот на Дирекцијата за заштита и спасување на РМ, г-дин Аднан Џафероски во присуство на претставници на ЈП Македонски шуми и Претставници на Дирекцијата за заштита и спасување.

Зголемувањето на јавната свест за значењето на шумите и нивната економска, социјална и еколошка улога во секојдневниот живот на граѓаните на Република Македонија налагаат поголема одговорност во управувањето со шумите како природен ресурс, со посебен акцент на нивната заштита, пред се од шумски пожари и бесправни сечи.

Сведоци сме на суровите факти на «казнување» од страна на природата на само, декларативната грижа за неа, сведоци сме колку природата може да биде немилосрдна во спроведувањето на своите закони, скапо наплатувајќи за нејзиното долгогодишно уништување. Затоа, ние како претпријатие на кое му е доверена грижата за едно природно богатство, шумите посветуваме големо внимание на зачувување на здравата животна средина на локално, но и на глобално ниво

Бројните негативни појави во развојот на севкупното општество и економијата, влијаеа и на шумарскиот сектор. ЈП «Македонски шуми» функционира како важен стопански субјект во Република Македонија, следејќи ги политичките и економските промени во Република Македонија во согласност со евроинтеграциските процеси кои налагаат приоритети и фокусирање кон општокорисните функции на шумата и нејзиното стопанисување, интегрирајќи се во многу поширок контекст во кој заштитата, биодиверзитетот и грижата за природата и животна средина се ставени во прв план.

Соработката на ЈП Македонски шуми и ДЗС е долгорочна и успешна во рамките на меѓуинституцио-

нално ниво. Во моментот ја продожуваме и зацврстуваме и со потпишувањето на овој меѓусебен договор и отстапување на противпожарни возила за брза интервенција при појава на шумски пожари. Се работи за специјални возила “за прв одговор” Great Wall Steed 5, 4x4 со резервоар и пумпа, кои досега ги користеше Диркцијата за заштита и спасување. Правата и обврските за специјалните возила се уредени во договорот склучен меѓу директорот на ДЗС, Аднан Џафероски и директорот на ЈПМШ, Зоран Ѓорѓиев.

“Статистиката за бројот на шумските пожари и штетите кои тие ги предизвикуваат е алармантна. ЈП Македонски шуми во континуитет работи на превенција од пожари со примена на Мониторинг системот за рано откривање на пожари, но за жал и тоа не е доволно. На ЈП Македонски шуми секогаш и недостасува потребна механизација за итна и навремена интервенција. За таа цел, Владата на РМ донесе Одлука за давање на времено користење, без надоместок на 4 (четири) специјални теренски возила за гасење на пожари.

Се надеваме дека, со имплементација на овие специјални возила во системот на заштита од шумски пожари, ефикасноста во гаснење на пожарите ќе се зголеми што е и наша заедничка цел. Со потпишувањето на овој договор за преземање на возилата не престанува нашата соработка со ДЗС туку напротив, ќе настојуваче таа да се интензивира и доведе на задоволувачко ниво со постигнување на континуитет и навремено заедничко делување.”

“Со потпишувањето на овој договор за преземање на возилата не престанува нашата соработка со ДЗС туку напротив, ќе настојуваче таа да се интензивира и доведе на задоволувачко ниво со постигнување на континуитет и навремено заедничко делување.” - изјавија директорите на ДЗС, Аднан Џафероски и на ЈПМШ, Зоран Ѓорѓиев. Специјалните противпожарни возила се распределени во 4 Подружници на ЈП Македонски шуми по принцип на оптимална покриеност на територијата на Република Македонија. Брендираните возила се преземени од ПШС Карацица-Скопје, ПШС Лопушник - Кичево, ПШС Малешево Берово и ПШС Кожуф - Гевгелија со што ќе се подобрат можностите за побрза интервенција при гаснење на пожари на целата територија на Република Македонија..

IN MEMORIAM

КИРЕ ШУШЕВСКИ
(03.08.1953-15.01.2018)

На 15.01.2018 година до нас стигна тажната вест за смртта на нашиот драг колега дипл. Правник Кире Шушевски. Почина одненадеж, а веста за неговата прерана смрт ги погоди сите кои го познаваа, особено колегите од ПШС “Преспадрво”. Кире Шушевски, роден на 03.08.1953 година во с. Подмочани, Ресен. Дипломирал на Факултетот за правни и политички науки во 1986 година. Од дипломирањето до 1988 година работи во Столичара-Ресен. Свјот професионален ангажман го продолжува во ШС “Преспадрво”- Ресен како правник. Од формирањето на ЈП Македонски шуми, 1998 година, па се до ненадејната смрт работи во ПШС “Преспадрво”-Ресен. Смртта го зачекна на работното место Раково дител на Подружница шумско стопанство ПШС “Преспадрво”-Ресен . Во текот на својот работен век како правник, професионално со ентузијазам ја извршуваше својата работа. Последните години застапуваше и со позитивен исход решаваше спорови и за соседните подружници. Колегата Кире ќе остане во сеќавањата на оние што го познаваа и соработуваа, како коректен соработник и раководител, професионалец и пред се добар човек, секогаш насмеан и подготвен за соработка. Ќе ни недостига неговата ведрина и колегијален однос. Слава му!

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ФАРМЕРИТЕ ЗА КУЛТИВИРАЊЕ НА МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТИЧНИ РАСТЕНИЈА ПРЕКУ ПРЕНОС НА ЗНАЕЊА И ДОБРИ ПРАКТИКИ

Проектот *CuIT* се спроведе во период 2016-2017 со поддршка на Националната агенција за европски образовни програми и мобилност, а во рамките на програмата Еразмус +. Програмата ја спроведе Пробио во партнерство со ЈП „Македонски шуми“, „Биоселена“ од Бугарија и „American Farm School“ од Солун, Грција.

Главната цел на проектот е промоција на одгледување на медицински и ароматични растенија – МАР според нивното економско, еколошко и социјално значење. Преку планираните интервенции, населението во руралните средини ќе има корист од подобрување на можностите за зголемување на приходите преку стимулирање на човечки и социјален капитал, а од друга страна се зачувуваат постојните природни ресурси.

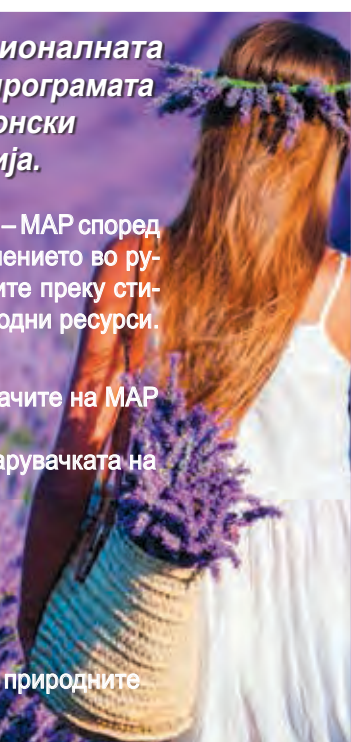
Специфичните цели се однесуваат на:

- Стимулирање на партнерства и градење на капацитети помеѓу земјоделците и преработувачите на МАР заради подобрување на квалитетот и квантитетот на одгледувањето.
- Изградба на капацитети потребни во вредносниот синџирот на МАР за да одговори на побарувачката на пазарот за типични регионални производи

Во рамките на овој проект земјоделците ќе се мотивираат и обучат за одгледување на МАР.

Постојат неколку причини зошто да се одгледуваат МАР:

- Климатските услови во нашата земја се подобри за одгледување на МАР
- Домашните и европските пазари се во подем
- Зголемената побарувачката за МАР од култивирани површини го намалува притисокот врз природните ресурси, односно на самоникнатите МАР.

ЗАВРШЕН НАСТАН НА ПРОЕКТОТ „КУЛТ“

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА КУЛТИВИРАЊЕ НА МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТИЧНИ РАСТЕНИЈА беше одржана во Скопје на 15 Септември 2017 година, во Хотел „Мериот“. Над 68 посетители и учесници во проектот „КУЛТ“ беа запознаени со резултатите од проектните активности. Беа претставени и идните планови за ширење на интересот за поврзување на сите учесници во секторот во форма на здружение или платформа за култивирани медицински и ароматични растенија – МАР во Македонија. Потребата за нивно директно поврзување со сличните организации во Балканскиот регионот и пошироко, размена на искуства и знаење, информирање и промоција, беа внесени во заклучоците од оваа манифестација.

Со свои презентации се претставија сите партнери во проектот, „БИОСЕЛЕНА“ од Карлово – Бугарија, „PERROTIS COLLEGE“ од Солун – Грција и ЈП „МАКЕДОНСКИ ШУМИ“ од Скопје – Македонија

На сите учесниците беа поделени промотивни и едукативни материјали за проектот „КУЛТ“, како и производи од пилот површините со МАР (Melissa, Sage, Lavanda, садници маточина, оригано, лаванда и жалфија).

Во рамките на овој проект активно учествуваше ЈП Македонски шуми. Во рамките на проектот, на иницијатива на инж. Панче Николов во текот на 2016 година се засадија вкупно 2,5 ха со маточина, lat. Melissa officinalis, во ПШС „Осогово“ Крива Паланка, расадник „Гиновци“ и во ПШС „Плачковица“ - Радовиш во расадник „Подареш“, каде е засадена жалфија, lat. „Salvia officinalis“.

Резултатите од производство на огледните површини, ЈП Македонски шуми ги презентираше на Фестивалот на чај на 04.11.2017 година во Ветро Џамбо, каде беа промовирани чаевите од маточина и жалфија.

С.Н.

УСПЕШНИ АКЦИИ НА ЗАПЛЕНА НА БЕСПРАВНО ПОСЕЧЕНА ДРВНА МАСА

Соработката меѓу надлежните институции и понатаму продолжува со засилено темпо, зашто количината на бесправно посечени дрва достигнува загрижувачки размери во однос на вкупната годишна сеча на ЈП Македонски шуми, на цела територија на Р. Македонија. Со овие акции се докажа дека со соработката меѓу надлежните институции, се постигнуваат успешни резултати, што

треба да биде предупредување дека сторителите на вакви дела треба да престанат со своите бесправни дејствија.” - изјави помошник директорот на Секторот за заштита на шуми, надзор и внатрешна контрола во ЈП Македонски шуми, шум. инж. Никола Киров.

ЈП Македонски шуми на чело со директорот Зоран Ѓорѓиев, Секторот за заштита на шумите и секоја подружница посебно, се решени да настапат со сите расположиви средства во заштитата на шумите спречување на бесправните сечи.

Секторот за заштита на шуми, надзор и внатрешна контрола на ЈП Македонски шуми и ПШС Караџица-Скопје, последниве 2 месеци спроведоа неколку успешни акции на пронаоѓање и заплена на бесправно посечени и складирани дрва во околината на Скопје.

Во првата акција, ЈП Македонски шуми, ПШС Караџица, со целата екипа на шумочувари со директорот на ПШС Караџица шум.инж. Саша Јовановиќ, техничкиот директор, Шумска полиција и на припадници на екипи на СВР-Скопје, во периодот од 05.01 од 16 часот, па се до 10 часот на 06.01.2018 учествуваа во акцијата за заплена на бесправно посечени и складирани дрва во импровизирано стовариште во местото Стрхојадница, општина Зелениково.

Акцијата, координирана од ген. дир. На ЈПМШ Зоран Ѓорѓиев и директорот на ПШС Караџица, Саша Јовановиќ, на чија територија се случуваше настанот, траеше долго време, но со помош на Шумска полиција и на припадници на екипи на СВР - Скопје, беше успешно завршена со заплена на 60 м кубни огревно дрво. Постојат индикации за сторителите на кривичното дело, бесправна сеча и присвојување на бесправно посечена дрвна маса, кои и се познати на полицијата (но сеуште не може да се објават имињата на сторителите).

“Овие акции организирани од повеќе субјекти кои учествуваат во заштитата на шумите се покажаа како успешни и покрај чувството дека не се работи за голема количина на заплена дрвна маса. Ова е само почеток и со упорно залагање на сите нас, верувам дека со тек на времето ќе се намалат бесправните сечи и кражбата на огревно дрво на територијата со која стопанисува ПШС Караџица.”- ни рече директорот на ПШС Караџица, Саша Јовановиќ.

И на 01.02.01.2018 год. беше извршена заплена на бесправно посечена дрвна маса околу 30м кубни огревно дрво е заплена на повеќе локации во с. Мојанци (кај Арачиново). Дрвната маса е пронајдена и заплена од страна на екипа на шумочувари од ПШС Караџица- ЈП Македонски шуми со асистенција на Шумска полиција и на припадници на екипи на СВР-Скопје и Општина Гази баба-Скопје. И со оваа акција (трета по ред за еден месец) се докажа дека со соработката меѓу надлежните институции која и понатаму продолжува со засилено темпо, се постигнуваат успешни резултати. Ова треба да биде предупредување дека сторителите на вакви дела треба да престанат со своите бесправни дејствија и дека Секторот за заштита во ЈПМШ, односно подружниците на ЈП Македонски шуми, имаат нулта толеранција за вакви недозволен дејствија.

С.Н.

Во втората акција на заплена на бесправно посечена дрвна маса која се случи на 13.01.2018 г. според претходна најава кај Шумочуварската служба на Подружница ШС Караџица, во непосредна близина на селото Дражилово, Сопиште екипа на шумочувари на чело со директорот на ПШС Караџица шум. инж. Саша Јовановиќ, а со асистенција на Шумска полиција и на припадници на екипи на СВР - Скопје, во текот на утринските часови, на 13.01.2018 год. учествуваа во акцијата за заплена на бесправно посечени и складирали дрва на повеќе локации околу с. Дражилово. Во акцијата, која е успешно завршена заплени се околу 50- 60 м кубни огревно дрво (даб и бука). И за ова дело постојат индикации за сторителите на кривичното дело, бесправна сеча и присвојување на бесправно посечена дрвна маса.

COP23

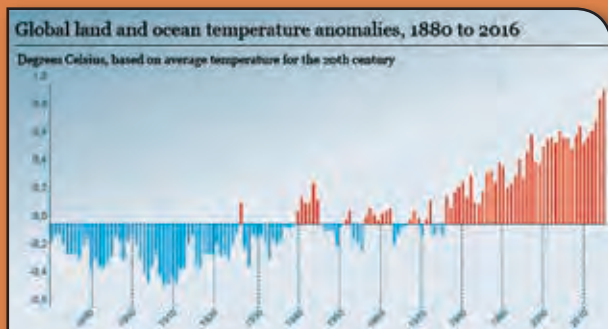
– ПАТ КОН ОДРЖЛИВА ИДНИНА

Планетата Земја драматично се загрева и оваа 2017 година ќе биде најтопла, откако се вршат мерења. Може ли конференцијата за клима која се одржува во Бон да биде чекор напред кон заштитата на земјата?

Секоја година во средината на ноември или почеток на декември е време за КОП-конференцијата на потписниците на Климатската конвенција на Обединетите нации. Учествуваат 196 земји, како и ЕУ како сојуз на држави.

Годишната конференција се одржува веќе по 23-ти пат, а секако, се работи за спасување на светот. За тоа сведочат дел од учесниците кои се трудат да остават таков впечаток. Многу од студиите на самитот се со сè пострашни сценарија за катастрофата: за брзото загревање на земјата, се послоните невремиња, драстичното намалување на ледените санти на половите, енормно зголемување на температурата.

Официјален организатор на годишната конференција беше островот Фиџи, но заради малите капацитети за сместување на 25.000 гости, конференцијата се одржа во Бон, Германија.

На најголемата меѓудржавна конференција која било кога се одвивала на германски терен главно прашање на дневен ред беше големиот климатски договор кој пред две години беше усвоен во Париз, за тоа кој каков придонес ќе даде во заштитата на климата и како тоа ќе се мери.

ЧИСТА СОВЕСТ И ОДГОВОРНОСТ ПРЕД СЕБЕ

25-те илјади учесници всушност и не учествуваат во самите преговори: покрај новинари тоа се и претставници на невладини организации, еколошки групи, научници, фирми. Нивното присуство е знак за транспарентност, служи на размена на идеи и вмрежување, велат официјалните лица. Би можело и да се рече дека се работи за прибирање на нови задачи и средства за следната студија за катастрофите. Но, за жал, како и сите порано одржани конференции и оваа, само декларативно го поддржува и прави сериозни напори за конкретно спречување на загадувањето. Декларативноста се гледа пред се по тоа што домаќините не штеделе ниту на средства, ниту на труд: секој достапен електричен автобус беше изземен од сообраќај и пренасочен во Бон за да се направи шатл сервис кој е добар за околината. Прашањето околу ослободувањето на јаглероден диоксид од самиот овој настан подобро и да не се поставува, бидејќи струјата во Бон во голем дел се произведува од центри на јаглен.

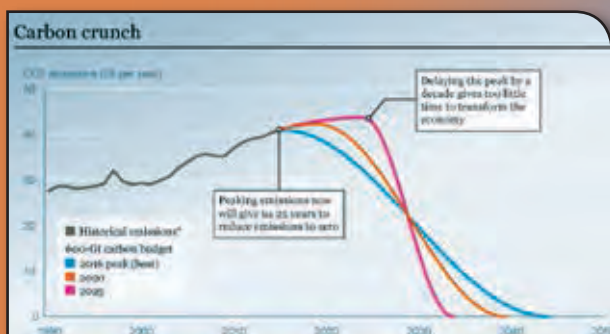
На самиот почеток на конференцијата на Обединетите нации за климата (COP23) Светската метеоролошка организација (WMO) го претстави најновиот извештај за загревање на атмосферата со предупредувачки податоци дека од почетокот на мерењето, 2017 година ќе биде најтопла! Според актуелните податоци на WMO, температурата на земјата од јануари до септември, 2017. Пораснала за 1,1 степен Целзиусов во однос на прединдустриското доба во средината на 19 век.

Заради појавата на глобалниот атмосферско-океански феномен Ел Нињо во тропскиот Пацифик, досега најтопла била 2016 година, но според стручњакот за клима Štefan Ramsdorf од Институтот за климатски истражувања во Постдам, 2017 година ќе ги надмине сите досегашни мерења. „Во последните три години имавме рекордно високи температури, што е дел од долгорочното загревање“, тврди генералниот секретар на Светската метеоролошка организација, Петери Талас. „Се соочуваме со несекојдневни временски прилики: температури од 50 степени во Азија, немилосрди урагани на Карибите и Атлантикот, па се до Ирска, па со немилосрдните монсуни и поплави кои погодија милиони луѓе, додека на истокот на Африка владеат катастрофални суши.“

ГОЛЕМА КОНЦЕНТРАЦИЈА НА ЈАГЛЕН ДИОКСИД

„Сето тоа е знак на климатски промени предизвикани од гасови кои го предизвикуваат ефектот на стаклена градина, а се последица на човековото невнимание нагласува Талас. Во Женева е претставен алармантен извештај: концентрацијата на CO₂ во воздухот е повисока од секогаш и сега изнесува повеќе од 402 промили на метар кубен. За споредба, во 1996 година вредноста била 362 промили, а пред почетокот на индустријализацијата, околу 280 промили.

Според податоците на Светската метеоролошка организација, големата концентрација на CO₂ постоела и пред три до пет милиони години, што било проследено и со зголемување на температурата на Земјата за два до три степена, што за последица го имало топењето на мразот на Гренланд и на Антарктикот, како и зголемувањето на нивото на морињата за 10 до 20 метри.

Извештајот на Светската метеоролошка организација претставува апел нешто да се направи и тоа што побргу за да се забават климатските катастрофи. Потребно е емисијата на CO₂ од фосилните горива што побрзо да се сведе на нула, за повеќе да не расте концентрацијата на овој гас во атмосферата, што е тежок процес, зашто јаглен диоксидот како гас е постојан и во атмосферата се акумулира, а не се разградува.

Патриција Еспиноза, секретарка за клима при ЕУ, при претставувањето на Извештаите на конференцијата во Бон заклучува: „Сето ова претставува растечки ризик за луѓето, економијата и животот на Земјата, доколку не се следат целите и амбициите на Парискиот договор за климата.“ Со Парискиот договор се предвидува намалување на загревањето, значително под 2 степени Целзиусови, па дури и под 1,5 степени, доколку тоа е можно. Еспиноза е оптимист, што се однесува до резултатите од залагањата и смета дека поставените цели можат да се постигнат со одлучни и заеднички напори.

„Постојат поттикнувачки напори на некои влади кои се навистина добредојдени, како и иницијативи на поедини градови, региони, претприемници и невладини организации. Бон 2017 мора да биде почеток на еден нов повисок степен на ангажирање на сите нации и општества, за да се намали опасноста во иднина, а со тоа да се зголемат шансите кои водат кон одржлива иднина.“- заклучува Патриција Еспиноза.

Дали заклучоците на оваа досега најголема конференција, присутните претставници од целиот свет ќе успеат да ги имплементираат во законите на своите држави, останува да се види.

Обработка: Соња Никчевиќ

**НОВА
ГЕНЕРАЦИЈА
КАРБУРАТОРИ**

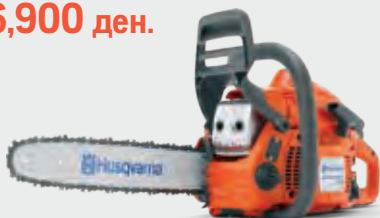
HUSQVARNA 236

38,2 cm³; 1,4kW; 33-40 cm; 4,7 kg; AutoTune - LowVib - X-Torq

14,200 11,690 ден.

HUSQVARNA 135

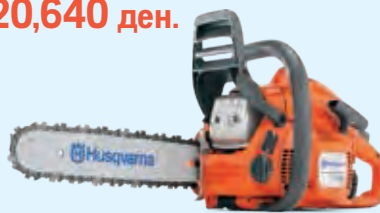
16,900 ден.

40,9 cm³; 1,5 kW; 35-40 cm; 4,4 kg

HUSQVARNA 435

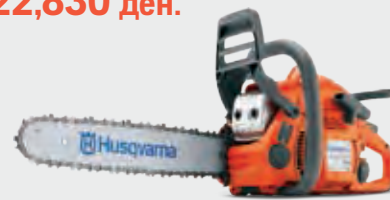
20,640 ден.

40,9 cm³; 1,6 kW; 33-46 cm; 4,2 kg

HUSQVARNA 440

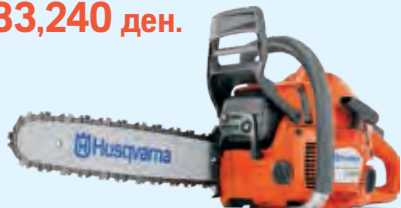
22,830 ден.

40,9 cm³; 1,8 kW; 33-46 cm; 4,5 kg

HUSQVARNA 346

33,240 ден.

50,1 cm³; 2,7 kW; 33-50 cm; 5 kg

HUSQVARNA 365

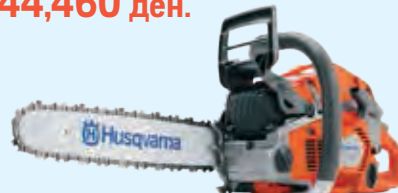
35,000 ден.

65,1 cm³; 3,4 kW; 38-70 cm; 6 kg

HUSQVARNA 560

44,460 ден.

59,8 cm³; 3,5 kW; 40 cm; 5,7 kg

HUSQVARNA 372

46,150 ден.

70,7 cm³; 3,9 kW; 38-71 cm; 6,1 kg

HUSQVARNA 576

50,120 ден.

73,5 cm³; 4,2 kW; 38-71 cm; 6,6 kg

HUSQVARNA 390

51,970 ден.

88 cm³; 1,6 kW; 33-46 cm; 4,2 kg